CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)

ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1998

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol ⟶ (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▽ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole ⟶ signifie "A SUIVRE", le symbole ▽ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

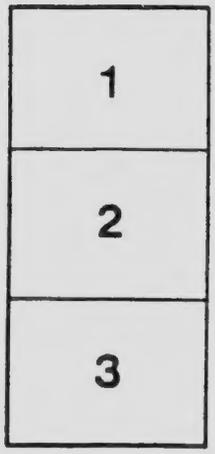

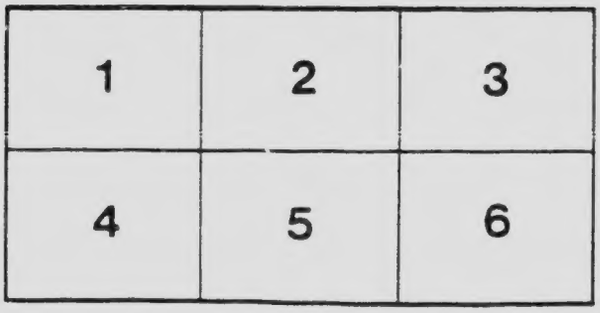

15

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека
№ 17

Марина.

З 1 малюнком і портретом.

Накладом „Канадийского Фармера“
551 MAIN STREET. WINNIPEG, CANADA

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека
№ 17.

Марина.

З 1 малюнком і портретом.

Накладом „Канадийского Фармера."
852 Main Street, Winnipeg, Canada.

PG3948
S5
M34
1910

Т. Шевченко

Марина.

Неначе цьвяшок в серце вбитий,
Отсю „Марину" я ношу.
Давно б списать несамовиту,
Так що-ж? сказали б, що брешу;
Що на панів, бачиш, сердитий,
То все такеє і пишу
Про їх собачії звичаї.
Сказали б просто: дурень лає
За те, що сам кріпак,
Неодукований сїряк.
Неправда! їй-Богу, не лаю!
Менї не жаль, що я не пан,
А жаль менї, і жаль великий,
На просьвіщенних християн.
І зьвір того не зробить дикий,
Що ви, бючи поклони,
З братами дієте. Закони
Катами писані за вас,
То вам байдуже! В добрий час
У Київ їздите що-року,
Та сповідаєтесь, нівроку,
У схимника.

Та й те сказать,
Чого я турбуюсь:
Анї злого, нї доброго
Я вже не почую.
А як, кажу, хто не чує,
То тому й байдуже.
Прилїтай же з України,
Єдиний мій друже,
Моя думо пречистая,
Вірная дружино,

Та роскажи, моя зоре,
Про тую Марину:
Як вона у пана злого
І за-що страдала —
Та нищечком, щоб не чули,
Або не дознались;
А то скажуть, що на шляхах
Чинимо розбої,
Та ще дальше запровторять, —
Пропадем обоє!

(I.)

. . . . . .
. . . . . .
. . . . Недавно се було.
Через село весільлє йшло,
А пан з костьолу їхав,
Чи управитель, а не пан.
За вихилясами придан,
За зиком та за сьміхом
Ніхто й не бачив, як проїхав
Той управитель, Лях ледачий.
А він так добре бачив,
А надто молодую.

За-що пак милує Господь
Лихую твар такую,
Як сей правитель? Другий год,
Як він з німецькими плугами
Забрав ся голий в сей куток, —
А що тих бідних покриток
Пустив по сьвіту з байстрюками!
Отже й нічого! А жонатий,
І має двоє діточок,
Як янголяточок.
Дивітесь: вийшла погуляти,
Мов краля, пані молодая
З двома маленькими дітьми.
Із коча пан мій вилізає,
І посила за молодим;
А потім діточок витає

І жінку, кралю молодую,
Аж тричи бідную цілує.
І розмовляючи, пішли
Собі в покої. Незабаром
І молодого привели.
На завтра в город одвезли,
Та й заголили в москалї.
Оттак по нашому звичаю,
Не думавши, кончають!

А молода? Мабуть без пари
Судилось Господом зносить
Красу і молодість. Мов чари,
Розсипалось та розлилось...
І знову в люди довелось
Проситись в найми? Нї, не знову:
Вона вже панна покойова,
Уже Марисею зовуть,
А не Мариною. Найпаче
Сердешній плакать не дають;
Вона ж сховаєть-ся, та й плаче.
Дурна! Їй шкода мужика,
Та жаль сьвятого сїряка.
А глянь лиш гарно кругом себе:
І раю красчого не треба!
Чого ти хочеш, забажай:
Всього дадуть, та ще й багато.
Не треба, кажеш; дайте хату!
Сього вже лучше й не благай!
Бо се — сама здорова знаєш...
Диви ся, оґерем яким
Сам пан круг тебе похожає:
Уже чи добрим, чи лихим,
А будеш панською ріднею,
Хиба повісиш ся... За нею
Приходила мати
У пана просити;
Звелїв не пускати,
А як прийде — бити.
Що тут їй робити?
Пішла ридаючи в село:

Одним-одно дитя було,
Та й те пропало...

(II.)

Неначе ворон той, летячи,
Про непогоду людям кряче:
Так я про сльози та печаль,
Та про байстрят оттих ледачих,
Хоть і нікому їх не жаль,
Росказую, та плачу.
Мені їх жаль... Мій Боже милий!
Даруй словам сьвятую силу —
Людськеє серце пробивать,
Людськії сльози проливать:
Щоб милость душу осінила,
Щоб спала тихая печаль
На очи їх, щоб ста́ло жаль
Моїх дівчаток, щоб навчились
Путями добрими ходить,
Сьвятого Господа любить,
І брата миловать!
На-силу
Прийшла до-дому. Подивилась:
Цьвіти за образом сьвятим,
І на вікні стоять цьвіти;
На стінах фарбами хрести,
Неначе добрая картина,
Понамальовані. Марина,
І все Марина, все сама...
Тілько Мариночки нема...
І ледве, ледве вийшла з хати.
Пішла на гору, на прокляті
Палати глянуть, та й пішла
Аж до палат. Під тином сіла
І ніч цілісіньку сиділа
Та плакала. Уже з села
Ватажники ватагу гнали,
А мати плакала, ридала.
Уже і сонечко зійшло,
Уже й зайшло, смеркати стало, —
Не йде сердешная в село,

Сидить під тином. Проганяли,
Уже й собаками цькували, —
Не йде, та й годі.

А Марина в сукні білій,
Неначе білиця,
Богу молить ся, та плаче,
Замкнута в сьвітлиці.
Опріч пана у сьвітлицю
Ніхто не вступає;
Сам і їсти їй приносить,
І просить, благає,
Щоб на його подивилась,
Щоб утерла очи.
І дивити ся не хоче,
І їсти не хоче.
Мордуєть-ся Лях поганий,
Не зна, що й почати;
А Марина вяне, сохне
У білих палатах.
Уже й літо минуло ся,
Зима вже на дворі;
А Марина сидить собі,
Уже й не говорить
І не плаче. Оттак її
Доконав, небогу,
Той правитель! А все-таки
Не вдіє нічого,
Хоч заріж її, та й годі!
Така вже вродилась!

Раз у-вечері зимою
Марина дивилась
На ліс чорний, а з-за лісу
Червоний діжою
Місяць сходив. — „І я колись
Була молодою!"
Прошептала, задумалась,
Потім заспівала:

„Хата на помості,
Наїхали гості;

Розплітали коси,
Та стрічки знімали.
А пан просить сала,
А чорт їсти просить.
Гуси, гуси білі
В ирій полетіли,
А сірі на море."

(III.)

Завили пси на дворі,
Зареготали ся псарі,
А пан, червоний аж горить,
Іде в сьвітлицю до Марини,
Як Кирик пяний.
Ніби в хаті,
На холоді сердешна мати
Під тином, знай, собі сидить.
Стара неначе одуріла.
Мороз лютує, аж скрипить,
Луна червона побіліла,
І сторож боязно кричить,
Щоб злого пана не збудить.
Аж глядь: палати зайняли ся,
Пожар! пожар!... І де взяли ся,
Ті люде в Бога! Мов з землї
Родили ся і тут росли,
Неначе хвилї напливали,
Та на пожар той дивувались.
Та й диво там таки було!
Марина гола на-голо
Перед будинком танцювала
У-парі з матірю, і — страх! —
З ножем окровленим в руках,

І приспівувала:
„Чи не се-ж та кумася,
Що підтикала ся?
Як була я панї
В новому жупанї,
Паничі лицялись,
Руку цїлували." (До матери:)

— А ви до мене на весільле
З того сьвіту прийшли?
Мені вже й косу розплели,
Та пан приїхав. Гиля! гиля!
Чи то не гуси, то пани!
Диви ся! в ирій полетіли...
Агу! гиля! до сатани,
До чорта в гості!... Чуєш? чуєш?
У Київі всі дзвони дзвонять.
Чи бачиш? он огонь горить,
А пан лежить собі, читає
І просить пити... А ти знаєш,
Що я зарізала його?...
Диви ся! он-де головнею
Стоїть на комині... Чого,
Чого ти дивиш ся на неї?
Се мати, мати! не дивись!
А то з'їси. Ось на — давись!

(Дає дулї і співає:)

„Полюбила москаля,
Та ще й зуби вискаля!
Москалї, москалї
Запасок навезли;
Паничі —
Дукачів;
А поповичі з міста
Навезли намиста.
Бий, дзвоне, бий!
Хмару розбий!
Нехай хмари
На Татари,
А сонечко на христяне!
Бий, дзвоне, бий!"

Мати.

Мариночко! ходімо спать!

Марина.

Ходімо спать, бо завтра рано
До церкви підемо. Поганий —
Диви ся! — лізе цілувать.
Ось тобі на!

Мати.

Ходімо спать! (До людей:)
Хрещені люде, поможіте!

Марина.

Беріть мене! беріть, вяжіте!
Ведіть до пана у сьвітлицю!
А ти чи підеш подивить ся,
Якою панною Марина
У пана в-запертї сидить,
І вяне, сохне, гине, гине
Твоя єдиная дитина,
Твоя Мариночка? (Співає:)
„Ой гиля, гиля, сірії гуси,
Гиля на Дунай!
Завязала головоньку.
Тепер сиди та думай!"
І пташкам воля, в чистім полї
І пташкам весело лїтать.
А я зовянула в неволї. (Плаче.)
Хоча-б намисто було взять,
Отсе б повісилась... От бачиш,
Тепер і шкода!... Хоч топись!
Чого-ж ти, мамо моя, плачеш?
Не плач, голубочко! дивись:
Се я, Мариночка твоя!
Диви ся: чорная змія
По снїгу лїзе... Утечу!
У ирій знову полечу!
Бо я зоз лею вже стала...
Чи він у гостї не приходив?
Убили мабуть на войнї...
А знаєш, снило ся менї:

Пошкандибала стара мати
Свою Марину доганяти.

У день неначе місяць сходив,
А ми гуляєм по-над морем
У-двох собі. Дивлю ся: зорі
Попадали неначе в воду,
Тілько остала ся одна,
Одна-однісенька на небі.
А я, неначе навісна,
В Дунаєві шукаю броду,
З байстрям розхрістана бреду.
Сьміють ся люде надо мною,
Зовуть покриткою, дурною;
І ти сьмієш ся, а я плачу.
Ба ні, не плачу — регочусь...
Диви ся, як я полечу,
Бо я — сова...

Та й замахала
Неначе крилами, руками
І пострибала через двір
У поле, виючи мов зьвір.
Пошкандибала стара мати
Свою Марину доганяти.

Пани до одного спеклись,
Неначе добрі поросята;
Згоріли білії палати
А люде тихо розійшлись.

Марини й матери не стало...
Уже весною, як орали,
Два трупи на полї найшли
І на могилї поховали.

1848.
Кос-Арал.

Ілюстрована Шевченківська бібліотека.

1. Причинна. З 2 малюнками і портретом.
2. Катерина. З 3 малюнками і портретом.
3. Тополя. З 1 малюнком і портретом.
4. Гайдамаки. З 15 малюнками і портретом.
5. Чернця Мариня. З 1 малюнком і портретом.
6. Утоплена. З 1 малюнком і портретом.
7. Гаиалія. З 1 малюнком і портретом.
8. Сова. З 1 малюнком і портретом.
9. Єретик або Іван Гус. З 1 малюнком і портр.
10. Невольник. З 2 малюнками і портретом.
11. Наймичка. З 2 малюнками і портретом.
12. Відьма. З 1 малюнком і портретом.
13. Княжна. З 1 малюнком і портретом.
14. Москалева криниця. З 1 малюнком і портр.
15. Варяна. З 1 малюнком і портретом.
16. Титаріана. З 1 малюнком і портретом.
17. Марина. З 1 малюнком і портретом.
18. Сотник. З 1 малюнком і портретом.
19. Петрусь. З 1 малюнком і портрет[illegible]
20. Тарасова [illegible] — Іван Підкова, [illegible]ребенця. З 2 мал[illegible] [illegible]ортрет.
21. Русалка. [illegible] би тобі довело [illegible] 2 мал[illegible]ками і п[illegible].
22. Назар С[illegible] З 2 малюнками [illegible] портретом.
23. Збірник [illegible]бних [illegible]ршів. З 7 ма[illegible]ками і портр.
24. Збірн[illegible] про У[illegible]ну та [illegible]ванство. [illegible] 4 малюнками і портр[illegible]

За всі разом.. [illegible] $1.50.

Кождий свідомий Українець пов[illegible]ати

ІСТОРІЮ СВОГ[illegible] КРАЮ

Видавництво »Канад. Фармера« в порозумінню з Руськ[illegible] гарнею у Вінніпегу передрукувало старокрасне видання Проф. М. Грушевського

ІЛЮСТРОВАНУ ІСТОРІЮ УКРАЇНИ

в комплеті. Історія є популярна і зрозуміла для кождого. В старім краю випродано два видання, тепер вже час щоби по 4-ох літах появив ся третій наклад. Є се величезна книга, має 516 сторін, 416 образків. — Ціна $3.00.

Замовленя висилайте на адресу:

Ruska Knyharnia

848-850 Main St. Winnipeg, Man.